

Rozvojové cíle tisíciletí OSN

NA SUMMITU TISÍCILETÍ SE VŠECH 191 ČLENSKÝCH STÁTŮ ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ ZAVÁZALO SPLNIT DO ROKU 2015 OSM KONKRÉTNÍCH ROZVOJOVÝCH CÍLŮ.

V uplynulých 25 letech došlo k dosud největšímu snížení extrémní chudoby ve světě. Naproti tomu máme desítky chudých zemí, které ve stejném období zchudly ještě více. Více než miliarda lidí žije z příjmů nižších než jeden dolar na den. Každý rok umírají tři miliony lidí na AIDS, 11 milionů dětí se nedožije pátého roku života. Svět nyní disponuje dostatečnými zdroji a technologiemi, díky nimž se právo na rozvoj může stát realitou pro každého. Mezi státy panuje obecná shoda v tom, jak rozvoje dosáhnout. Rozvojové cíle tisíciletí se zabývají otázkami jako je snížení extrémní chudoby na polovinu, zavedení školní docházky pro všechny děti a zastavení šíření infekčních nemocí, jako např. AIDS. Cílovým rokem naplnění je rok 2015. Toho lze dosáhnout pouze v případě, že všechny státy přehodnotí svůj dosavadní přístup a radikálně urychlí a posílí praktické kroky.

Na světě žije 2,2 miliardy dětí, pod hranici chudoby jich žije 1 miliarda. Každé druhé dítě na této planetě je připraveno o své dětství v důsledku chudoby - ohroženo podvýživou nebo hladem, AIDS a dalšími nemocemi.

1. Odstranit extrémní chudobu a hlad

- ♦ snížit na polovinu počet extrémně chudých lidí (žijících z prostředků, které se rovnají, nebo jsou nižší než jeden dolar na den)
- ♦ snížit na polovinu podíl lidí trpících hladem

Více než 100 milionů dětí stále ještě nemá přístup ani k základnímu vzdělání. Devadesát sedm procent z nich žije v rozvojových zemích, téměř šedesát procent z nich jsou dívky.

2. Zpřístupnit základní vzdělání pro všechny

- ♦ zajistit, aby všechny děti, chlapci i dívky, absolvovaly plné základní vzdělání

Na této planetě nemůžeme dosáhnout rozvoje a trvalého míru, pokud budou ženy ve společnosti nadále odsouvány do podřadných, často nebezpečných a úmorných společenských pozic.

3. Prosazovat rovnost pohlaví a posílit postavení žen

- ♦ do roku 2005 odstranit rozdíly v přístupu mužů a žen k základnímu a vyššímu vzdělání a do roku 2015 dosáhnout téhož na všech úrovních vzdělání

V roce 2003 žilo v Německu, Francii, Řecku a Itálii dohromady 10,6 milionů dětí. Stejný počet jich v totéž roce celosvětově zesnulo. V naprosté většině těchto případů tomu šlo předejít.

4. Omezit dětskou úmrtnost

- ♦ snížit o dvě třetiny míru úmrtnosti u dětí mladších 5 let

Každou minutu zemře jedna žena na následky problémů spojených s těhotenstvím, ročně více než půl milionu; 99 % těchto úmrtí se odehraje v Africe, Asii a Latinské Americe.

5. Zlepšit zdraví matek

- ♦ snížit o tři čtvrtiny míru úmrtnosti matek

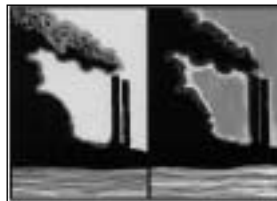
Každoročně umírají na světě až tři miliony lidí na malárii, z čehož více než 90 % připadá na africký kontinent.

6. Bojovat proti HIV/AIDS, malárii a jiným nemocem

- ♦ zastavit šíření HIV/AIDS a snižovat procento nově nakažených
- ♦ zastavit šíření malárie a dalších závažných chorob a snížit míru jejich výskytu

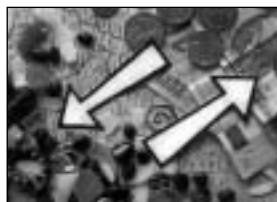
Na každého člověka na této planetě připadá spotřeba energie odpovídající ekvivalentu více než 1,6 tuny ropy ročně. Přitom na 2 miliardy lidí nemá přístup ke zdroji elektrické energie.

7. Zajistit trvalou udržitelnost životního prostředí

- ♦ začlenit principy trvale udržitelného rozvoje do národních politik a programů; zvrátit proces ubývání přírodních zdrojů
- ♦ snížit na polovinu podíl lidí, kteří nemají trvalý přístup k nezávadné pitné vodě
- ♦ do roku 2020 dosáhnout výrazného zlepšení životních podmínek alespoň 100 milionů lidí přebývajících v chudinských předměstích velkoměst (slumech)

Obchodní bariéry ze stran bohatých zemí stojí rozvojové země asi 100 miliard ročně – skoro dvakrát více, než dostanou v rámci rozvojové spolupráce.

8. Vytvořit globální partnerství pro rozvoj

- ♦ rozvíjet otevřený obchodní a finanční systém založený na pravidlech, zajistit jeho předvídatelnost a nediskriminační charakter. To zahrnuje i dobré způsoby výkonu vlády a správy, rozvoj a snižování chudoby na úrovni států i na mezinárodní úrovni
- ♦ zabývat se otázkou zvláštních potřeb nejméně rozvinutých zemí. To zahrnuje odstranění cel a kvót pro jejich export, rozsáhlé oddlužení vysoce zadlužených zemí a navýšení rozvojové pomoci zemím, které prokázaly svou odhodlanost řešit problém chudoby
- ♦ zabývat se zvláštními potřebami vnitrozemských a malých ostrovních rozvojových zemí
- ♦ prostřednictvím opatření na úrovni států i na mezinárodní úrovni komplexně přistupovat k problémům zadlužených zemí a vytvořit dlouhodobou perspektivu jejich řešení
- ♦ ve spolupráci s rozvojovými zeměmi vytvořit solidní pracovní příležitosti pro mladé
  - ♦ ve spolupráci s farmaceutickými společnostmi zajistit dostupnost základních léků v rozvojových zemích
- ♦ ve spolupráci se soukromým sektorem zajistit, aby všichni lidé mohli využívat přínosů nových technologií, zejména technologií informačních a komunikačních

Manifest rozumného centralismu

ve financování celorepublikových občanských sdružení pracujících s dětmi a mladými lidmi

Mezi celorepubliková sdružení dětí a mladých lidí patří spolky, které působí podle metodiky ministerstva školství ve více než osmi krajích republiky, nebo střešní organizace. Jsou mezi nimi například Junák – svaz skautů a skautek ČR, Pionýr, Folklorní sdružení ČR, Asociace turistických oddílů mládeže, Česká tábornická unie, Duha, YMCA, Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, Liga lesní moudrosti, Asociace středoškolských klubů nebo Zálesák – svaz pro pobyt v přírodě. Jen tyto **spolky s celostátní působností sdružují na sto padesát tisíc dětí a mladých lidí**. Spolu s dalšími devadesáti sdruženími jsou členy České rady dětí a mládeže, jejíž představenstvo vydává tento *Manifest*.

1

Občanská sdružení dětí a mladých lidí jsou dvanáctým rokem financována na základě centrálního Programu státní podpory práce s dětmi a mládeží, který uskutečňuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Tento program doznal během let mnoha změn, vždy však představoval záruku kontinuální podpory dobrovolnické práce s dětmi a mladými lidmi.

Bez státní podpory je práce s dětmi v současnosti nemožná.

2

I když se objem rozdělovaných prostředků v jednotlivých podpůrných programech ministerstva školství od roku 1997 nezvyšoval, ba naopak, **představují rozdělované prostředky** (ročně cca 170 milionů neinvestičních a 30–40 milionů investičních prostředků) **záruku další činnosti sdružení dětí a mladých lidí**.

Případná decentralizace, resp. převod prostředků na kraje, by znamenala pro existenci celorepublikových občanských sdružení faktickou likvidaci.

Proč? Celorepubliková občanská sdružení jsou vystavěna na principu dobrovolného sdružení občanů, kteří dobrovolnickou pracují s dětmi a mladými lidmi. Ústředí sdružení poskytují svým členům, dobrovolníkům, základní servis: databázi, zpracování přijatých dotací, metodickou a právní pomoc, vydávají časopisy či zpravodaje pro své členy, spravují základny sdružení

3

Základní články celorepublikových sdružení jsou závislé na rovnoměrné podpoře, srovnatelné na celém území republiky.

Vstupem do republikového sdružení dávají jeho členové najevo, že si nedovedou představit různou míru podpory (ať již na letní táborovou činnost, nájmy kluboven, vybavení tábornickými potřebami atd.) – jinou v kraji Jihočeském, jinou ve Středočeském kraji a jinou například na severní Moravě.

Přechod na krajské financování by přitom takovouto disproporcí jednoznačně přivodil.

4

Jedině z centra jsou financovatelné celostátní aktivity sdružení: republikové soutěže, přehlídky, vydávání časopisů, metodik, výchovné akce, zahraniční aktivity, správa základen v majetku spolku atd.

Představa, že by prostředky na tyto aktivity mohly být získávány z krajů, je nereálná.

5

Centrální financování zaručuje vysokou míru objektivitu v grantovém řízení. Spolky nejsou účastny výběrových řízení organizovaných odborem mládeže MŠMT. Jsou vyloučeny osobní animozity nebo naopak sympatie. Je naopak vyloučeno, aby částka určená centrálně na podporu spolků pracujících s dětmi a mládeží byla poskytnuta například do oblasti sportu.

Máme obavu, že tyto principy by nebyly při krajském systému financování dodrženy.

6

Současný způsob financování je promyšlený, úsporný a kontrolovatelný.

Ministerstvo svou metodikou vymezuje, kolik procent přidělené dotace musí být poskytnuto na přímou práci s dětmi a mládeží. Určené procento poměrně striktně zabraňuje tomu, aby sdružení, pro které je státní podpora mnohdy zásadním zdrojem financování, použila státní prostředky nepřiměřeně například na mzdové a jiné náklady

Státní prostředky jsou kontrolovány jednak revizními orgány spolků, jednak ministerstvem školství, nejčastěji ale finančními úřady či Nejvyšším kontrolním úřadem. Zjistí-li tyto kontrolní orgány pochybení v čerpání dotací, pozastaví financování spolku do doby zjednání nápravy.

Celorepublikové spolky hospodaří se státními prostředky v jednom ústředí – s jedním „aparátem“, který se stará o hospodaření, evidenci, organizaci republikových akcí, výchovu a metodiku, případně ediční činnost a správu základen.

Představa, že rozdělením platů několika profesionálů z ústředí spolků bude možné pokrýt mzdové náklady ve všech krajích a zajistit tak rovnoměrně obdobné činnosti, je nereálná.

Občanská sdružení nemají prostředky na to, aby hradila profesionální pracovníky ve všech krajích.

7

Současný systém je výhodný i pro místní a regionální sdružení a napomáhá naplňovat Koncepti státní politiky vůči mladé generaci.

Prostřednictvím centrálního dotačního programu realizuje MŠMT mimo jiné alespoň dílčím způsobem Koncepti státní politiky pro oblast dětí a mládeže a cíle Evropské unie, Rady Evropy a dalších institucí na pomoc dětem a mladým lidem. Přes řadu akcí MŠMT cílených na pracovníky krajských úřadů nebyly v řadě krajů úkoly této politiky realizovány a stát by se decentralizací zbavil možnosti ovlivňování této části neziskového sektoru. Podpora činnosti v oblasti mimoškolní výchovy dětí a mládeže není v České republice založena systematicky a v mnoha místech nemají sdružení dětí a mládeže šanci na podporu v konkurenci s organizacemi jiného typu (sport, sociální služby apod.).

Bez celostátní podpory by stát ztratil vliv na výchovu a růst mladé generace.

Shrnutí

Celorepublikové spolky sdružené do České rady dětí a mládeže konstatují, že současný systém centrálního financování nestátních neziskových organizací prostřednictvím MŠMT je vyvážený a funkční.

Výše uvedené spolky by uvítaly navýšení finančních prostředků alespoň o částku vyrovnávající inflaci.

Celorepubliková sdružení ČRD M věří, že stávající systém centrálního financování bude zachován i pro budoucnost.